

Fremmet av: Temagrupper på studentrettigheter og akademisk frihet for palestinske studenter
Medlemmer av gruppa: Silje Kjørholt (koordinator), Mari Helene Flaathen, Sanna Wiik,
Andrew Murano, Inga Marie Nymo Riseth, Christine Norheim (frem til august), Jamal al-
Attar (frem til juni)

Studentrettigheter og akademisk frihet i Palestina og Israel

God og relevant utdanning kan være med på å skape økt politisk bevissthet og styrke menneskers evne til tenke kritisk og selvstendig. Ungdom og studenter er viktige endringsaktører, men for å kunne påvirke egne samfunn må de både ha frihet til å ytre egne meninger og tilgang til utdanning. Palestinske studenters rett til utdanning og til akademisk frihet er i dag svært begrenset både i Palestina og i Israel. SAIH krever at disse rettighetene sikres.

I Israel diskrimineres palestinere systematisk gjennom utdanningssystemet.

Utdanningssystemet er segregert mellom jøder, religiøse jøder og palestinere. Palestineres system har et betydelig lavere budsjett per elev enn de to systemene for jøder. Siden en må ha utført militærtjeneste for å motta full studiestøtte til høyere utdanning¹, begrenses mulighetene for palestinere i Israel. Delvis som en konsekvens av disse faktorene studerer kun 8 % av den palestinske minoriteten i skoleriktig alder i Israel ved universiteter.² De har heller ikke samme tilgang til studenthybler som andre³. Verken utdanningsdepartementet eller komiteen som utarbeider den palestinske utdanningssektoren i Israel har palestinske representanter⁴. Det tilbys ingen kurs eller kursmateriale i høyere utdanning på arabisk, til tross for at det er morsmålet til majoriteten av palestinere i Israel.⁵

I tillegg til disse diskriminerende barrierene for høyere utdanning for palestinere i Israel, finnes det klare eksempler på at den akademiske friheten i Israel krenkes.

Studentdemonstrasjoner mot den folkerettsstridige okkupasjon av Palestina slås hardt ned på,

---

¹ Golan-Agnon, Daphna. (2006). Separate but Not Equal: Discrimination Against Palestinian Arab Students in Israel. *American Behavioral Scientist*, 49, 8.

² Ibid.

³ Abnaa el-Balad - The Student Movement, Iqraa Student Association - Islamic Movement, National Democratic Assembly (NDA) - The Student Movement. 2009. *Electronic Intifada*.

<http://electronicintifada.net/content/palestinian-students-israeli-universities-support-academic-boycott/1001>. Hentet: 01.09.2014

⁴ Arar, Khalid. (2012). Israeli Education Policy since 1948 and the State of Arab Education in Israel. *Italian Journal of Sociology of Education*, 1, 2012.

⁵ Institute for Middle East Understanding. (2014, 06.02) *Israeli Violations of Palestinian Academic Freedom & Access to Education*. <http://imeu.org/article/israeli-violations-of-palestinian-academic-freedom-access-to-education> . Hentet: 01.09.2014

og både palestinske og israelske akademikere som uttaler seg mot Israels okkupasjon av Palestina opplever trakkasering og urettferdig behandling.⁶

I Palestina er situasjonen spesielt alvorlig. Den Internasjonale domstolen (ICJ) slo i 2004 fast at Israels okkupasjon av Palestina og muren de har bygd på Vestbredden bryter med internasjonal lov⁷, og at Israel er forpliktet til å avslutte videre lovbrudd. Til tross for dette, fortsetter okkupasjonen, og dette har bekymringsverdige konsekvenser for studenter som lever i området. Som okkupasjonsmakt krever Israel inn skatt i Palestina, men bevilger ingen støtte til høyere utdanning i området.⁸ Som konsekvens av det har mange av universitetene mangelfull infrastruktur og klarer ikke tilby studentene nytt utstyr og studiemateriale.

Akademisk frihet er uløselig knyttet til andre friheter og rettigheter, og i Palestina kommer det tydelig frem hvordan innskrenkninger i bevegelsesfriheten setter hindre for akademisk frihet. Når studenter og akademikere anholdes på checkpointer fører det til avlyste forelesninger og fravær, og muren gjør at studenter tvinges til å studere ved sitt nærmeste universitet, i stedet for å fritt kunne velge studieretning og studiested.

Også blokaden av Gaza bryter med internasjonal lov⁹, og det har store implikasjoner for utdanningsinstitusjonene der. Import av papir, blyanter og bøker og annet undervisningsmaterieell har blitt stanset av israelske myndigheter, og studenter hindres i å studere på Vestbredden, Israel eller i utlandet. Svært få utenlandske studenter og akademikere får innreisetillatelse til Gaza.¹⁰

FNs spesialrapportør for retten til utdanning sa i 2004 at «militær okkupasjon krenker i betydelig grad menneskenes rett til utdanning, og det mest påfallende eksempelet er konflikten mellom Israel og Palestina»¹¹. Ti år etter, konstaterer vi at denne uttalelsen fortsatt er aktuell.

---

⁶ Keller Yacobi, Uri (2009) Academic Boycott of Israel. *The Alternative Information Center*, 23. 2009. <http://www.bdsmovement.net/2009/academic-boycott-aic-5181> Hentet: 01.09.2014

⁷ *Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory* (Advisory Opinion) [2004] ICJ Rep 136, §163

⁸ Gelvin, James L (2005), *The Israel-Palestine Conflict. One Hundred Years of War*, 2nd edition, Cambridge University Press

⁹ UN Human Rights Council *Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in the Palestinian territories occupied since 1967*, Richard Falk, 13.01.2014, A/HRC/25/67, §3 og §8

¹⁰ Institute for Middle East Understanding. (2014, 06.02) *Israeli Violations of Palestinian Academic Freedom & Access to Education*. <http://imeu.org/article/israeli-violations-of-palestinian-academic-freedom-access-to-education> . Hentet: 01.09.2014

¹¹ UN Commission on Human Rights, *Report submitted by the Special Rapporteur on the right to education, Mr. Vernor Muñoz Villalobos*, 17.12.2004, E/CN.4/2005/50, §124

I tillegg til denne vedvarende krenkelsen av utdanning og akademisk frihet, skjer det jevnlig angrep på utdanning i Palestina. Universiteter på Vestbredden har ved flere anledninger blitt beordret stengt av israelske hæren. Birzeit Universitet ble holdt stengt fra 1988-1992¹² og i 2003 ble Hebron Univeristy og Palestine Polytechnic University holdt stengt i åtte måneder for å «bekjempe terrorister og selvmordsbombere»¹³. I løpet av juni 2014 gjennomførte den israelske hæren militæraksjoner mot fire universiteter på Vestbredden hvor undervisningsmateriell og utstyr ble ødelagt og uværna vakter ble anholdt.¹⁴

I følge FN og Gazas utdanningsdepartement ble 228 skolebygg på Gaza i varierende grad skadet under sommerens krigføring¹⁵. FN rapporterte at uidentifiserte væpnede palestinske grupper oppbevarte våpen i tre skoler. I de andre tilfellene, hvor militær bruk av skolene ikke kan bevises, er israelske angrep ulovlige etter folkeretten. Tre skoler i Israel er skadet av raketter skutt ut av Gaza.

Skoler og universiteter skal være trygge fristeder, hvor man kan jobbe sammen for en fredelig fremtid. For å komme ut av voldsspiralen, unngå utvikling av voldelig ekstremisme og for å bygge opp velfungerende samfunn er det derfor avgjørende at utdanningen beskyttes mot militær bruk og militære angrep.

- ***SAIH vil jobbe for å styrke studenters akademiske frihet og rett til utdanning i Palestina og Israel.***
- ***SAIH fordømmer all militær bruk av utdanningsinstitusjoner og angrep på utdanning i Palestina og Israel, og mener at skoler og universiteter må gjøres til nøytrale soner i tråd med The Lucens Guidelines.***
- ***Israels folkerettsstridige okkupasjon av Vestbredden og blokade av Gaza hindrer akademisk frihet og begrenser retten til utdanning. SAIH krever derfor at okkupasjonen og blokaden må opphøre.***

---

¹² Birzeit University, *Introducing Birzeit University*, tilgjengelig fra: <http://sites.birzeit.edu/pas/bzu.html> Hentet: 01.10.2014

¹³United Nations (2005), *Yearbook of the United Nations 2003*, United Nations Publications/Bernan Press

¹⁴Aarseth, Mathilde Becker (2014, 27.06), "Refser israelske aksjoner", *Dagens Næringsliv*, tilgjengelig fra: <http://www.dn.no/nyheter/utenriks/2014/06/27/2158/Politikk/refser-israelske-aksjoner?service=print> Hentet: 01.10.2014

¹⁵ UN Human Rights Council, *UN Special Rapporteur alarmed by devastating impact of Gaza conflict on Palestinian civilians*, 29.09.2014, tilgjengelig fra: <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=15118&LangID=E#sthash.4deCdiOh.dpuf> Hentet: 01.10.2014